



En smak av

Lofoten

SVOLVÆR | På Sykkel presenterer her deler av en av Lofoten-turene som du finner i boka *Sykkelturer i Nordland*.

AV SISSEL JENSETH

Denne ruten – *Svolvær, Kabelvåg, Storvågan, Henningsvær, Lyngvær, Gimsøya, Stamsund* – gir en solid smakebit av Lofoten.

Kabelvåg var Norges første fiskevær og Henningsvær er et av de mest hektiske. Rundt Gimsøya kan du oppleve midnattssol og hvite strender.

Ønsker du turen som en rundtur kan du benytte Hurtigruten tilbake til Svolvær, eller turen kan fortsette fra Stamsund og gjennom hele øyriket (tur 19). Mellom Svolvær og Gimsøya får to strekninger på henholdsvis 6 km og 14 km uten sykkelvei langs E10. Du må

også gjennom Rørvikskartunnelen (726 m). Alternativet er buss til Rørvika eller gamleveien over fjellet, men denne er i noe dårlig forfatning. Ut til Henningsvær er det en del turisttrafikk, ellers lite rundt Gimsøya og til Stamsund. De tyngste bakkene får du over bruene. Det er vandrerhjem i Kabelvåg og Stamsund, dessuten en flere hoteller, rorbuer, campingplasser og privat innkvartering. Det er også gode muligheter for fricamping. Proviant og servering i Svolvær, Kabelvåg, Storvågan, Henningsvær, Gimsøy og Stamsund.

Lofotkatedralen

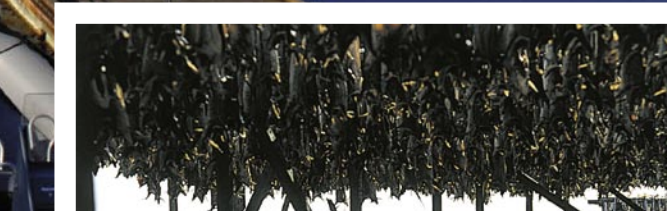
Fra Svolvær følger du E10 på sykkelvei

i et småkupert terreng vestover. Underveis har du fin utsikt mot Tjeldbergtinden, som er en populær topp å bestige. Etter 5 km er du framme ved Lofotkatedralen www.lofotkatedralen.no fra 1898, som er den største tømmerkirka nord for Trondheim. Den har plass til 1200, og under Lofotfisket da Kabelvåg var det viktigste fiskeværet i Lofoten, var den alltid fullsatt. Hans Egede var prest i Vågan fra 1707, og portrettet av ham henger i kirka. Like utenfor står Trollsteinen med et normannisk kors, kanskje fra kong Øysteins kristningsferd på 1100-tallet. Ta gjerne turen innom området til Lofoten Sommerhotell/Kabelvåg Vandrerhjem www.lofo-

FRYD. Sjøgata i Henningsvær er et fryd for øyet på en godværsdag. Foto: Lisbeth Andreassen



ESTETISK. Sundklakkbrua. Foto: Castor Forlag



PAUSE. Det kan være godt med en matpause i blant, her ved Rørvikstranda ved avkjøringa til Henningsvær. Foto: Knut Rindahl.



TØRRFISK. Fisk til tørk på hjeller i Henningsvær. Foto: Sissel Jenseth

tensommerhotell.no som om vinteren er Lofoten Folkehøyskole.

Kabelvåg sentrum

Ero fører deg forbi Oscarskaret, hvor fire konger har satt sin signatur i Kongesteinen. Deretter kan du svinge inn til det tidligere kommunesenteret Kabelvåg, som er det eldste fiskevær i Lofoten. Stedet fikk bymessig bebyggelse på slutten av 1800-tallet, og både lensmann, sorenskriver og prost hadde



LEIE. Rent BI-CYCLE. Foto: Sissel Jenseth

sin residens her. Under det årlige skrei-innsiget søkte fiskere fra hele Nord-Norge seg hit. Men da fiskeflåten ble motorisert, fungerte ikke havna godt nok, og Svolvær overtok tilveksten. Det siste store markedet ble holdt i Kabelvåg i 1939. På torget ved Præstengbrygga er det uteservering, og du anbefales å ta turen opp til statuen av kong Øystein. Sagnet forteller at han fant

fisket her nord så viktig at han i 1103 lot bygge en kirke i Vågan. Allerede da var tørrfisk av skrei en populær handelsvare i Europa. Kong Øystein stod også bak byggingen av de første rorbueene. Fra statuen har du flott utsikt mot Vågakallen (942 m) i vest. Fjellet var et viktig landemerke for fiskerne som drev vinterfiske. Ta også turen ut på moloen der storhavet temmes.

Storvågan

Fra torget i Kabelvåg følger du Villa-veien vestover til Storvågan. Vågar var det første bymessige stedet nord for



▲ **SLAPPE AV.** På torget ved Præstengbrygga i Kabelvåg er det uteservering. Foto Sissel Jenseth

◀ **VÅGAN.** Utsikt fra Vågan mot Vågakallen (942 m). Foto Sissel Jenseth



polarsirkelen, og på Brurberget ble tinget i Hålogaland holdt fram til tidlig middelalder. I Storvågan finnes tufter etter bebyggelse fra middelalderen. Besøk Lofotmuseet www.lofotmuseet.no som er bygd opp rundt den gamle væreiergården fra 1815. Her kan du se framveksten av tørrfiskeeksporten i middelalderen samt gamle rorbuer og naust med Nordlandsbåter. Like bortenfor ligger Galleri Espolin som presenterer en unik billedsamling av Kaare Espolin Johnson, og Lofotakvariet www.lofotakvariet.no med et storfiskbasseng og populære sel- og oterdammer. På turist- og rorbuanlegget Nyvågar Rorbuhotell www.nyvagar.no er det overnatting og servering.

Se resten av denne turbeskrivelsen på sykkelistene.no. Omtale av boka *Sykkelturer i Nordland*

i *Nordland*, som Sykkelistens Landsforening utgir med det første, finner du under spalten *Rull & Reis* på side 36



Slaget om fisken i nord

Det er gjennom tidene kjempet mange slag mellom konger og stormenn om fisken i nord, som er Norges største eksportartikkel. Mest kjent er slaget på Stiklestad i 1030. Tore Hund og hans hær av fiskere og bønder fra Nord-Norge, Trøndelag og Nordvestlandet vant slaget, men de tapte kampen om ressursene. Sørnorsk kongemakt tok over, og i 1120 etablerte kong Øystein byen Vågan i Lofoten. Fra 1200-tallet overtok det mektige Hansaforbundet, og folk sank ned i ytterste fattigdom. På 1800-

tallet kjøpte lokale handelsmenn (Nessekongene) opp fiskeværene og fikk enerett over kjøp og salg. Fiskerne rodde åttringer og var avhengig av å leie rorbu og levere fisken til den prisen de fikk. Først da motorbåten kom med mulighet for overnatting, tapte væreierne sin makt. Fiskerne organiserte seg og fikk en egen salgsorganisasjon. Siden 1938 fastsatte de selv fiskeprisen. Romanen «Den siste viking» av Johan Bojer, skildrer livet som lofotfisker.